

โคลงกระทู้ของเก่า

มหาอำมาตย์ตรี พระยาจรรยาเขตต์
พิมพ์เป็นมิตรพลีในงานฉลองอายุครบ ๖๐

ฉ. ๔
เมื่อบกุน พ.ศ. ๒๔๖๖

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ ไสภณพิพรรฒธนากร

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๕ นครราชสีมา

โคลงกระทู้ของเก่า

มหาอำมาตย์ตรี พระยาจรรยายุตกฤตย์

พิมพ์เป็นมิตรพลีในงานฉลองอายุครบ ๖๐

เมื่อก่อน พ.ศ. ๒๔๖๖

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ โสภณพิพรรฒธนากร

แผ่นที่ 18

ได้รับจาก ผอ. ๖๐๘๓๓๗๗ ๑๔

เมื่อ ๑ / ๕๑ / ๒๕๐๑

เลขที่ 1802

เลขห้อง 104

เลขหมู่ 895.9113008
ค 966

เลขทะเบียน พ. ๓๒ พ. 154๖9

คำนำ

มหาอำมาตย์ตรี พระยาจรรยาเขตต์ (สวน
ไกรฤกษ์) จะทำบุญฉลองอายุครบ ๖๐ ในเดือน
พฤษภาคม ปีชง พ.ศ. ๒๔๖๖ นี้ ประสงค์ใคร่พิมพ์
หนังสือแจกเป็นมิตรพลสักเรื่อง ๑ อยากจะได้เรื่อง
หนังสือในหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร แต่
เมื่อญ่ประจวบเวลาข้าพเจ้าไปหัวเมือง พระยาจรรยา ฯ
ไม่มีโอกาสจะแจ้งความประสงค์ให้ข้าพเจ้าทราบได้ จึง
ได้ระงับความคิดที่จะพิมพ์หนังสือแจกเสีย ข้าพเจ้ากลับ
มาพบพระยาจรรยา ฯ ได้ทราบความประสงค์เมื่อก่อน
นำเวลางานสัก ๓ วัน นักเสียดายที่พระยาจรรยา ฯ
ไม่ได้พิมพ์หนังสือมิตรพลเพราะเหตุข้าพเจ้าไม่อยู่ จึง
ได้รับจะพยายามหาเรื่องหนังสือและจัดการพิมพ์ให้พระ
ยาจรรยา ฯ ทนแจกในงานฉลองอายุ พระยาจรรยา ฯ
ก็มีความยินดี

ข้าพเจ้ามาตรวจดูในหอพระสมุด ฯ พบหนังสือ
โคลงกระทู้ของเก่าซึ่งได้พิมพ์สำรองไว้ไม่อยู่เรื่อง ๑ เป็น

สำนวนกวีในกรุงรัตนโกสินทร์ ราวเมื่อรัชกาลที่ ๒ มี
ข้อผู้แต่งบอกไว้แต่ ๒ คน คือ พระเทพโมลี (กลั่น)
วัดราชสถิต (ที่แต่งเทศน์มหาพน) องค์ ๑ กับพระยา
ตรัง ๑ ซึ่งเป็นกวีมีชื่อเสียงในสมัยนั้นอีกคน ๑ โคลง
กระทู้เหล่านี้ล้วนแต่งดี คงนับถอกกันแต่ก่อน จึงได้
รวบรวมเขียนขึ้นเป็นฉบับหลวง ซึ่งมีอยู่ในหอพระสมุดฯ
เล่ม ๑ จะหาเรื่องอื่นพิมพ์ใหม่เวลานอนนักเกรงจะไม่
ทันงาน จึงได้จัดเรื่องโคลงกระทู้ของเก่าให้เป็นหนังสือ
มิตรพลีของพระยาจรรยาฯ หวังใจว่าท่านทั้งหลายได้
รับไป คงจะพอใจอ่านทั่วกัน

กรรมการหอพระสมุดฯ ขอให้พระยาจรรยายุตกฤตย์
จงเจริญด้วยจตุรพิตร คือ อายุ วรรณะ สุข พล
จงทุกประการ เทอญ

ดํ ๒๖ ๒๕๖๖ สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

สารบาณ ไคลงกระทุ^๒

๑	กลชายหลายล ^๒ น	หน้า ๑
๒	ว ^๒ อ ^๒ ย ^๒ พ ^๒ น ^๒ ห ^๒ ม ^๒ น ^๒ แ ^๒ ส ^๒ น	,, ๑
๓	แ ^๒ ล ^๒ เ ^๒ ง ^๒ เพ ^๒ ง ^๒ พ ^๒ ค	,, ๑
๔	เค ^๒ ย ^๒ แ ^๒ น ^๒ บ ^๒ แ ^๒ ย ^๒ ห ^๒ ม ^๒ อ ^๒ น	,, ๒
๕	ล ^๒ ม ^๒ น ^๒ ล ^๒ ม ^๒ อ ^๒ ม ^๒ ล ^๒ ไ ^๒ ม ^๒ ล ^๒ เ ^๒ ม ^๒ ย ^๒ ค	,, ๒
๖	ห ^๒ น ^๒ า ^๒ น ^๒ ว ^๒ ล ^๒ ค ^๒ ว ^๒ ร ^๒ ช ^๒ ม	,, ๒
๗	น ^๒ อ ^๒ น ^๒ ว ^๒ น ^๒ ผ ^๒ น ^๒ เ ^๒ ห ^๒ น	,, ๒
๘	แ ^๒ ล ^๒ เ ^๒ พ ^๒ ข ^๒ ส ^๒ ย ^๒ เน ^๒ ต ^๒ ร	,, ๓
๙	ค ^๒ ง ^๒ า ^๒ ม ^๒ ข ^๒ า ^๒ ม ^๒ ค ^๒ ม	,, ๓
๑๐	ว ^๒ ก ^๒ น ^๒ อ ^๒ ง ^๒ ต ^๒ อ ^๒ ง ^๒ จ ^๒ เ	,, ๓
๑๑	เก ^๒ ย ^๒ ว ^๒ พ ^๒ า ^๒ ร ^๒ า ^๒ ศ ^๒ ร ^๒	,, ๓
๑๒	ห ^๒ ี ^๒ ว ^๒ จ ^๒ เ ^๒ ม ^๒ ไ ^๒ ต ^๒ ร ^๒	,, ๔
๑๓	ป ^๒ า ^๒ ก ^๒ ห ^๒ ว ^๒ า ^๒ น ^๒ ข ^๒ า ^๒ น ^๒ เพ ^๒ ร ^๒ า ^๒	,, ๔
๑๔	ท ^๒ า ^๒ ว ^๒ แ ^๒ ข ^๒ น ^๒ แ ^๒ อ ^๒ น ^๒ ห ^๒ ย ^๒ ค	,, ๔
๑๕	ร ^๒ ป ^๒ ง ^๒ า ^๒ ม ^๒ ท ^๒ ร ^๒ า ^๒ ม ^๒ ช ^๒ ม	,, ๔
๑๖	ข ^๒ ว ^๒ ย ^๒ เ ^๒ ข ^๒ เ ^๒ น ^๒ เ ^๒ ค ^๒ เ ^๒ น ^๒ ห ^๒ น ^๒	,, ๕
๑๗	ห ^๒ อ ^๒ ม ^๒ ห ^๒ ว ^๒ น ^๒ ย ^๒ ว ^๒ น ^๒ จ ^๒ เ	,, ๕

๑๘	นอนวันนอนเห็น ^{๑ ๔}	หน้า ๕
๑๙	หนานวควชอด ^{๑ ๑ ๕}	” ๕
๒๐	หยิกเล็บเจ็บเนื้อ ^{๑ ๘ ๘ ๕}	” ๖
๒๑	วันสาวคราวกัน	” ๖
๒๒	ร้อนโรคโคกเครา ^๑	” ๖
๒๓	ทุกขตรอมผอมไผ่ ^๑	” ๖
๒๔	แม่หมายร้ายทาน ^{๑ ๑}	” ๗
๒๕	ทาแบ่งแต่งตัว ^๑	” ๗
๒๖	ลินลมคมสัน ^๑	” ๗
๒๗	อกเอาเขาสี ^๑	” ๗
๒๘	ว่านอนสอนง่าย	” ๘
๒๙	งามงามงามงาม	” ๘
๓๐	พิศพิศพิศพิศ ^{๑ ๑ ๑ ๑}	” ๘
๓๑	สมสมสมสม	” ๘
๓๒	โถมงามทราชม	” ๙
๓๓	รักแรงแข็งขอบ ^๑	” ๙
๓๔	แสนรักหนักทรวง ^๑	” ๙

๓๕	คินึงเจ้าเปล้าใจ	หน้า ๙
๓๖	แรมห่างร้างห้อง	๙๐
๓๗	ประจักษ์จิตรพิทงาม	๙๐
๓๘	เบือวอนงอนงอ	๙๐
๓๙	น้ำซังนึ่งเฉย	๙๐
๔๐	แห่นงใจไฉนนช	๙๑
๔๑	โถมสวรค์ขวัญเนตร	๙๑
๔๒	คินึงน้องปองสमान	๙๑
๔๓	นอนเคียวเปลียวทรวง	๙๑
๔๔	นึ่งนกกตรกถวิล	๙๒
๔๕	แสนทกชชุกคิ	๙๒
๔๖	ร้อนรมกลุ้มกลัด	๙๒
๔๗	แคนเคองเรองไหนด	๙๒
๔๘	แลพยหลบภักตร์	๙๓
๔๙	สทอนทกชชุกเนน	๙๓
๕๐	ตรองคคจิตรกรัง	๙๓
๕๑	ถอัสตยบคเคียว	๙๓

โคลงกระทู้ของเก่า

๑	กล	ลวงเหลือทุกซง	สุดประมาณ
	ชาย	เชียวเชิงชำนาญ	ชวนไว
	หลาย	หลากว่องไวยาร	เพลงพลอด
	ลน	หลอนเหลือเชอไซ	เล่ห์เลียวลวงหญิง ฯ

๒	รือย	รุกรือยปากัน	เรียงรัต
	พิน	สมทมากลิต	แก่นกัน
	หมน	เขาจะหลีกกลิต	หิมเวศ ไปนา
	แสน	พริกเจ้านัน	อาจค้นเคินแสวง ฯ

๓	แล	ภักตร์เพียงภักตร์ทาว	พรหมมาน
	เลง	เนตรนางมฤคปาน	เปรียบบ้อง
	เพ่ง	ขนงนิกศรผลาญ	แผลงราพ
	พิศ	โอรุเอือนจักพร้อง	ยังยมอัยศร ฯ

๔	๐	เคย	ความขวัญอ่อนเรา	เรียมเซย
แนบ		ตระกองกรเกย		กอดชู
แอบ		อิงร่วมนางเสวย		รศ โภชน
หมอน		มาศภิรมย์		ร่วมรู้เรียงเขนย ๗
๕	๐	ลมน	บุญแต่งแก่ง	เกลาเฉลา
ลุ่ม		กล่อมกลมเปลา		เปล่งแก้ม
ลไม		ไปลังามเอา		ใจโลก
ลเมียด		เหมือนจกแยม		ยั่วแล้วเอียงอาย ๗
๖	๐	หน้า	รักอุปถัมภ์	เอวตร
นวล		ภักตร์พิศไอยธุ		คังยม
ควร		ช่อนเชิดชมช		เฉลิมเนตร
ชม		ประทุมถนอม		คอกไม้ในสวรรค์ ๗
๗	๐	นอน	สนิทจิตรประหวัดเจ้า	โฉมจันทร์
วัน		เมอจรรจร		จวบน้อง
ฝน		ว่าชนเซยขวัญ		ลมนเนตร เปล่านา
เห็น		เขนยหลงพร้อง		พราเชอเชิญขวัญ ๗

๑๕	แล	เลงเพ่งพิศเจ้า	จอมขวัญ
พบ		ภักตรมืองเพียงจันทร์	แจ่มฟ้า
สย		จิตรคึกกระสัน	เลี้ยวสวาคี
เนตร		แม่คมในหน้า	นุชยมยวนสม ๑
๑๖	ดู	องค์อรเอี่ยมเนอ	นวลโฉม
งาม		แม่งามประโลม	โลกแท้
ขาม		คึกจิตรเจียนโถม	จอมสวาคี แม่เนา
คม		อนงค์ในแพ	ผาดแล้วแลช้า ๑
๑๗	รัก	แรงแกล้งรำสั่น	สศปาน แม่เอย
น้อง		วิไลยแลลาน	เลิศล้ำ
ต้อง		เนอเมื่อยามสมาน	เสมอทิพย์ เทียบญา
ใจ		ชนชมห่อนช้า	เช่นนัสศหา ๑
๑๘	๕	เกยว นางพลาหงยอกเฝ้า	ยยวน
พา		นุชมาพอจวน	จักแจ้ง
รา		รอรักหันหวน	เห็นสวาคี ไยแม่
ศรี		สอาดโฉมไหนแกล้ง	กลยถอยคั่นคำ ๑

๑๒ หัว เหมเริ่มรักเจ้า จำนอม
 ใจ พอส้าหอมน ออกสู่
 ไม้ม หอมหอนเท่าหอม หวนสวาคี โฉมแม่
 ตรี เนตรเล็งหากรู้ จิตรเจ้าใจเรียม ฯ

๑๓ ปาก นื่องต้องลักษณะเยอน เจริงา
 หวาน ฉำน้าตาลทา ห่อนเถา
 ขาน วยเรือกสมรมา เมียงม่าย
 เพราะ เสนาะเสียงเจ้า แจ่มแจ้วจับใจ ฯ

๑๔ ท้าว หักกรคนวสะแหล่ม เล็บสรวย
 แขน แม่เรียวระทวย ทอดทิ้ง
 แอ่น อ่อนชอ่อนสวย สมรูป
 หยัค หย่งเหยยคงามพริง เปริศพร้อมเพราโฉม ฯ

๑๕ รูป ร่างอย่างภาพแม่น เหมอนเขียน
 งาม ักตรฟ้างเสมอเขียน วาดไว
 ทราม สวาคีมากเพียร พานสย สมแม่
 ชม ชนโฉมคงได้ คอกฟามาเซย ฯ

๑๖	ขวย ไยไซ้พิ้ง	ตัวนาง
เขิน	มิตรคึกคางขนาง	นักรัก
เกิน	ย่างผัดทางขวาง	ขวกไขว่
หนี	พราเวียกเพ้อ	เพ้อเจ้ามาหาย ๑
๑๗	หอม กลิ่นรศร์นเร้า	รวบมา
หวน	ว่าแก้วกลยา	นักรัก
ยวน	ยั่วทรายนาสา	เสียวสวาคี
ใจ	พิ้งวันปานขม	คลั่งไคล้ไหลหลง ๑
๑๘	นอน เคียวเปลี่ยวคูร้าง	แรมเซย
วัน	คณึงถนองเลย	หลบแล้ว
ฝน	ว่านชเคียงเขนย	ขนาบแนบ ทรวงนา
เห็น	มะเมือควาแก้ว	พลลยหาย ๑
๑๙	หน้า นองหมองหม่นเศร้า	เสียดรี
นัว	ขมึงทงท	ทุกขรอน
คว	ค้อมลุ่มอมติ	คจวาค
ขอด	ขมวดเนตรคือน	ขุ่นแค้นเคืองใคร ๑

๒๐	หยิก ย้าเลอคชาช่อ	คุดิ อยู่ๆ
เลียบ	ชวนคมเลียดล	แสบร้อน
เจียบ	ใจไม่ปรานี	นกรัก แค้นแม่
เนอ	พเหลกเอาคอน	เคาะให้สาสม ฯ
๒๑	ร่น รูปโฉมแซมช้อย	ชายงาม
สาว	สยสยทราวม	เสน่หาน้อง
คราว	เคียวเมื่อเดินตาม	ควรรู้ แล้วแม่
กัน	ทักาคนร้อง	เรียกเย้ยไยไฟ ฯ
๒๒	ร้อน ไคไยเท่าร้อน	รักแรง
โรค	หนักเพราะรักแสง	สลดหน้า
โคก	รูปชยสำแดง	โดยเสน่ห้ นามแม่
เค็ร่า	เพราะเค็ร่าใจถ้า	หวนว่าคอยโฉม ฯ
๒๓	ทุกข หนักเพราะรักน้อง	ແหนงหนิ
ตรอม	จิตรคิตสมศรี	สวาคเจ้า
ผอม	รูปชยอินทรีย์	ผิวกาก แล้วแม่
ไผ่	โคกตั้งพิเศร่า	สุดแล้วคณิงโฉม ฯ

๒๔	แม่	เคยเคยคู่ร้าง	แรมไทย
	หม้าย	หม่นกลบวโรย	รศเศรำ
	ร้าย	รักจกคืนโดย	คาลเทวศ ให้แม่
	ทาน	ถอำนาจเจ้า	จกแค้นเคืองใคร ๆ
๒๕	ทา	องค์ทรงกลนฟุ้ง	หอมหวาน
	แย่ง	ศกภักตร์ผวนวล	ผ่องแผ้ว
	แต่ง	แง่แต่พอควร	คมภักตร์ นามแม่
	ตัว	แต่งผิวสรมแล้ว	ห่อนผู้ตฉิน ๆ
๒๖	ลิน	หวานปานรศอ้อย	โอชา
	ลม	พ้อลวันมายา	แยบเยื้อง
	คม	รูปคมวาจา	จกยง แล้วแฮ
	สัน	ทักแก่ไซเปลือง	ปลดสันราคี ๆ
๒๗	อค	ใจเพรารักเจ้า	จำเปน
	เอา	แต่ชอบให้เห็น	ห่อนแจ้ง
	เบา	เบาอย่าออเ็น	คัพ เทอญแม่
	สู้	รักฤมาแกล้ง	กลบให้ชำทรวง ๆ

๒๘	ว่า	วรสมรสัคคแท้	ทำตาม
นอน		นั่งเส่งยมสงวนงาม	แง่ไว้
สอน		สั่งเพิ่มพยายาม	ยลอย่าง นามแม่
ง่าย		ยากเย็นเห็นให้	หากรู้เป็นเอง ๗
๒๙	งาม	คมสลักษณล้วน	งามซ้ำ
งาม		เส่งยมเทียมอิม	เรศแสวง
งาม		สรรเคกณจงนำ	นุชแม่ มาฤา
งาม		ฤงามบุญแกลิ่ง	แต่งเจ้างามเอง ๗
๓๐	พิศ	ทรงเสาวภาคย์ล้ำ	ลานใจ
พิศ		ภักตร์ลักษณไม	ลุ่มอมพรอิม
พิศ		เนตรเนตรมฤคไป	ปานเนตร นื่องนา
พิศ		ขนงก่งค้อม	คู่ควยวงคิลป์ ๗
๓๑	สม	ศรีสมสวาคีสรอย	ทรงสม
สม		สนิทเสนห์ห่ม	ชันเกล้า
สม		สมร่อนจิตรกรรม	เกรียมสวาคี
สม		ภักตร์ลักษณบุญเจ้า	เปรียบไต่ถามี ๗

๓๒ โฉม นื่องผ่องภาณุเพยง ควงแข
 งาม เนตรเกษปรางแปร เปรียบแต่้ม
 ทวาม สวงนบ้วนใจแค ทาลสวาค
 ชม ภิรมย์เขอนแยม ยั่วเย้าประโลมโฉม ฯ

๓๓ รัก ไต่ไต่เท่านั้น
 แร่ง รักภิรมย์สมาน ร่วมห้อง
 แสง ชัดสิ่งใดพาน ในพิ เลยแม่
 ขอบ จิตรบคึกของ ชุมน้อยงามี่ ฯ

๓๔ แสน คณิงถึงนุชนอง นางเคียว
 รัก บคลายวายเสียว สวาคเจ้า
 หนัก รักหนักใจเฉียว ฤกคิก คณิงนา
 ทรวง ไศกสูกทรวงเศร้า ห่อนสิ้นไศกทรวง ฯ

๓๕ คณิง สายสวาคเศร้า แสนคณิง
 เจ้า จากเรียมรมรัง เพราะเจ้า
 เปลา จิตรคิครำพึง ทรวงเปลา
 ใจ ใคร่ปองครองเกล้า คลาศเจ้าเกรียมใจ ฯ

๓๖	แรม ชมกรมชกโอ	อาวรณ์
ห่าง	นุชคจแสงคร	เลียบไต้
ร้าง	บาราศสมจร	จากเจอน ทุเรศเอย
ห้อง	เปล้าเคราจิตรใหม่	หม่นหม่นขุ่นเข็ญ ฯ
๓๗	ประจักษ์ ประจวบแต่ไต้	ยลโฉม นุชเอย
จิตร	ประหวัดสวาทไสม	มนัคน้อง
พิศ	สรวพภาคย์แลโลม	ลานสวาท นามแม่
งาม	ภักตร์ลักษณผิวตอง	ติดตองตาเรียม ฯ
๓๘	เปื้อ ใจใคร่หยิกให้	สาหัส
วอน	ว่าสาระพัด	สิ่งถวน
งอน	ใครจะเทียมทัด	งอนเท่า แม่เนา
งอ	ยิ่งงอนภักตร์ม้วน	ม่อยเมียนเงอนงอน ฯ
๓๙	น่า แค้นแค้นขอคชอน	คมคำ
ชิง	เฉกคจเรียมทำ	โทษให้
นั่ง	บ่นพิไรรำ	พรรณต่าง ต่างเอย
เฉย	ฉากหากห่อนไกล	เกลียดเกล้งแสงคงความ ฯ

๔๐	แห่นาง ไคโยมิพร้อง	พราจควร ฤาแม่
ใจ	เจอนเขื่อนแผกผวน	ภักตรบง
ไฉน	หนอยไต่สวน	ลักหน้อย เลยแม่
นช	นึ่งพิโรธชิง	เคียดเค้นฉนไค ฯ
๔๑	ไฉน นชลออเอี่ยมอ้าง	เอกอนงค์
สวรค์	ศรลภษณลง	หลากหล้า
ขวัญ	ตาโลกแลหลง	ลานสวาคี เรียมเอย
เนตร	แม่คมสมหน้า	พิเพยงพิศวง ฯ
๔๒	คณิง คเนเสนหันชเจ้า	จงสงวน
น้อง	บวายนครวญ	คำเช่า
ปอง	ขรารัจวน	ฤาแม่ เห็นเลย
สมาน	มิตรสฤษดิ์สารเคร่า	เลียงให้มาถึง ฯ
๔๓	นอน นกตรกเสนหัน้อง	นอนผน
เคียว	เคียดดวงแคคัลย์	โคกใหม่
เปลียว	จิตรเจียบายลย์	บัวมาศ แม่เอย
ทรวง	จักรานเพราะไร	รักร้างแรมสมร ฯ

๔๔	นั้	นอนกรก่ายหน้า	คณิงนวล
นั้		ร่ำร่ำจวนครวญ	คร่ำไห้
นั้		หาช่องเซยชวน	ฤาห่อน เห็นนา
ถวิล		แม่เหมือนหมายไค้	ดอกฟ้ามาถนอม ๗
๔๕	แสน	รักสมัคมอขม้วย	ไมตรี
ทุกข		กว่าทุกขปานย	เขียมแล้ว
ชก		เชยบเห็นมี	ใครช่วย เรียมเอย
คิต		หนึ่งคิตเจาะแก้ว	เกิดเนอในเขา ๗
๔๖	รอน	รักหนักอกไอ้	อาวรณ์
รุม		ร่ำเรียงอักษร	ไค้ให้
กลุ้ม		จิตรแต่งามงอน	จำเงอน ใฉนนา
กลด		อกปวดปานไม	ขกรอຍทรวงเรียม ๗
๔๗	แค้น	ไค้ไ้แพ่งพรอ้ง	พรายคำ
เคอง		แต่ในใจจำ	เงอนน
เรอง		แรกสตัยสองท่า	ยังอย่าง ใฉนนา
ไهن		ก็ไ้จกส	หลีกพนมมือเรียม ๗

๕๘	๐	แล	หาปวารณาให้	โหยหวน
พบ			นชพจนเนตรสวน	สองตอง
หลบ			หนพเชญชวน	เชยชน ใจนา
ภักตร์			แม่เมียงเมื่นข้อง	ชุ่นแค้นเคื่องไฉน ฯ
๕๙	๐	สทอน	ถอนจิตรให้	โหยหวน คณิงเชย
ทุกข			ทบนบยครวญ	ครุ่นเคระ
ฉุก			คิคคิกกำสรวญ	แสนเทวศ ถวิลแม่
ฉื่น			ฉากจากคเคล้า	ซากหน้าตาหมอง ฯ
๕๐	๐	ตรอง	ตริตำวิหไ	ไฉนนาง
คิค			เคียคอาจขนาง	หน่ายห้อง
จิตร			เรียมฤหมายหมาง	มิตรแม่ เลยแม่
กรัง			ไ้ควรวนวลน้อง	นมเนอเนงหนี ฯ
๕๑	๐	ถอ	ใจหมายมิตรหมั่น	จงสัค พเอย
สตัย			ซอสรจิตรก	ห่อนร้าง
บค			คลพกลภักตร์	เกทผิค ผันแซ
เกยว			จิตรปลิดสตัยขว่าง	ไ้ควกว้างกลางคั่น ฯ

๕๒	◎	เคิม	ร่วมเล่นหน้อง	เนานาน	นุชเอ๋ย
		น้อง	บ่ได้ไซยาน		เคียดข้อง
		ครอง	คู่ศรัทธา	ยลเลิศ	ตระหนักชา
		สัตย์	เสียงไปเที่ยงพร้อง	พราลวน	กระบวนลวง ฯ
๕๓	◎	หญิง	โคใจเจอน้อง	แจกจิตร	
		ร้าย	ร้ายเล่นหมีตร	มากหม้าย	
		ชาย	ชาญเช่นชนะนิต	เชิงปราชญ์	เฉลียวแฮ
		ແຮງ	บอจขยาค้าย	ยอมขยั้นผืนหิน	ฯ
๕๔	◎	จน	จิตรผิดถนบกแล้ว	หลงภิรมย์	นางเอ๋ย
		ใจ	ใช้จะนิยม	หยอกเย้า	
		ไต่	เกินก็สู้กรม	เกรียมเทวศ	อยู่นา
		รัก	บรักจำเคลา	คลังไคลไยมี	ฯ
๕๕	◎	กลืน	หวนอวลอบฟัง	ฟอจร	นาแม่
		เกลา	กลืนสรวฟางคอร	อ่อนแอ	
		เสาว	รศศคนธ	ประทีน	จรงเอ๋ย
		ภาคย์	ภกตรลภษณแมน	เทพเสว	สรรฤา ฯ

๕๖	๐	บน บวงปวงเทพท้าว	ทุกสถาน ถิ่นเชย
		ยาน เบิกยศพลการ	แต่งตั้ง
		ศาล คักคัสทิจงศาล	คลจวบ สมรแม่
		สรวง เซ่นเสด็จเทพวัง	รักได้ช่วยสม ๗
๕๗	๐	เหลือบ เลงเพ่งภักตรเพียง	นงไพธ พเอย
		เหลียว ลับวัยใจโลก	อกไล
		เลี้ยว สวาคีมาตรมาโนช	นชแน่ง มาฤา
		ใจ จ่อเสนห์ใหม่	มุงเมียงเมียงหมาย ๗
๕๘	๐	ร้อง สึงสมรมิตรเมียน	เมินไฉน
		รำ แท้ค่อนเคืองไย	อย่างนี้
		พรำ เพรียกเรือกพิไร	นชนึ่ง ไคฤา
		หา พบกัลยหลบล	หลากแลแลเฉย ๗
๕๙	๐	เรียม รอครอท่าเจ้า	โฉมพธ
		คอย คัดสังเกตุ	สคัยค้อม
		นอຍ จิตรมิตรบย	รยาตรคจ คำเอย
		ฤา ว่าหน่ายใจน้อม	เสนห์โน้มนอนไฉน ๗

๖๐	จวน	จวบสุริเยศเยื้อง	อัมฤง	คตเซย
พลบ		ค้าย่ำแสงลง	ลยพา	
พบ		ภักตร์อรอนงค์	นชพ	ทกแม่
นช		แม่นิ่งบเอนน้า	โอยจุ	โอยเหงงไฉน ๑
๖๑	ร้าย	รองปองมากหมั่น	หมายมื่อ	พิเซย
ราน		พชรอนถอ	โทษนอ	
พาล		แผกประคูกอ	คุมเคียด	สาหัสแม่
ผิก		ชอบค้อยบพ้อง	อคส์ถนอมนวล	๑
๖๒	แล	พบสยเนตรนอ	รัชชวญ	
เฉย		ฉากเปนเชิงฉน	ชุ่นชอ	
เลย		หลีกหลบภักตร์ผน	หนพิ	ไยแม่
เชอน		บเยอนคำพรอ	เคียดเค้นเคอ	งไฉน ๑
๖๓	เจอน	จิตรผิกแล้วแม่	มาเปน	
हां		แต่สามวันเห็น	เคลือบคลอ	
จาง		จิตตกรกเอน	คเค็	ชาคฤา
เห็น		มิตรหมางชะมอ	อะโ	หลากไฉน ๑

๒๔ เกิน ไปไหนนั้ไอ
 ไกล ขั้พันสัญญา
 ไค้ รศทราบนาสา
 กลิ่น กลบอบอวลลมาย

๒๕ ยิน เลียงชะชิกช้อง
 สรวล แซ่ทำอำยวน
 หวน คิคคึกกระบวน
 เลี้ยว จิตรผิกใจเจ้า

๒๖ เคียง ชิคสนิทเสน่ห็น้อง
 แอบ อุนตระอรกร
 แนน ชมภิรมย์สมร
 ข้าง ละข้างไอเนอ

๒๗ หึง พาลหาญปากคำ
 ร้าย ร้ายรายรักชม
 ชาย เห็นเช่นเห็นลม
 ร้าง บ่ชวนชวนเย้า

ใครมา
 เคลือบคล้าย
 เลี้ยวสวาค
 กลิ่นน้องหอมหวาน ๑

ล้ำวณ
 เยาะเย้า
 แปลงเปลี่ยน ใจนา
 พงอชอถาม ๑

นางนอน
 กอดเกอ
 มาโนช เรียมเอย
 นุ่มเนอนวลสมร ๑

คำคม
 ชนเคล้า
 หลายเล่ห์
 ยั่วให้ใจเคือง ๑

๖๘ งาม ผิว่องแผ้วภาค^๒ทร

ตราทร^๒

ทรบ สัก^๒น^๒อย^๒จ^๒ง^๒ค^๒

เพรอก^๒พร^๒อม

รูป ทิพย^๒ฤ^๒เท^๒ยม^๒พ^๒ฐ^๒

ทายาค^๒ ลอ^๒อ^๒เ^๒ย

ทรง ลักษ^๒ณ^๒เล^๒ศ^๒ช^๒น^๒ง^๒ค^๒อม

เน^๒ตร^๒ค^๒อม^๒ค^๒ม^๒ข^๒ำ ๑

๖๙ โฉม เฉลา^๒เ^๒ว^๒ย^๒อ^๒ค^๒ส^๒ร^๒อ^๒ย

ส^๒าว^๒ส^๒ม^๒ บุ^๒ร^๒ณ^๒นา

งาม แ^๒ง^๒เ^๒อ^๒น^๒ง^๒ว^๒ค^๒ม

ค^๒อ^๒ย^๒ค^๒อม

ทรา^๒ม ไ^๒ว^๒ย^๒วิ^๒ไ^๒ล^๒ย^๒ณ^๒ม

ห^๒ว^๒ไ^๒ป^๒ล^๒ ป^๒ล^๒ี^๒ว^๒เ^๒ย

ร^๒ก ฤ^๒อ^๒ม^๒อ^๒ร^๒พ^๒อ^๒น

ค^๒พ^๒อ^๒น^๒ฝ^๒ร^๒ง^๒ร^๒ำ ๑

๗๐ อย^๒่า ไ^๒ค^๒เ^๒ค^๒ค^๒อ^๒ก^๒ฟ^๒า

มา^๒ณ^๒อ^๒ม

เ^๒อ^๒ม ส^๒ค^๒ม^๒อ^๒ม^๒ก^๒ท^๒ร^๒อ^๒ม

อ^๒ก^๒ไ^๒ช^๒

อ^๒า^๒จ ไ^๒ค^๒ค^๒ค^๒อ^๒ก^๒พ^๒ย^๒อ^๒ม

ย^๒า^๒ม^๒ย^๒าก^๒ ช^๒ม^๒น^๒า

ส^๒ง ก^๒ส^๒อ^๒ย^๒ค^๒ว^๒ย^๒ไ^๒ม^๒

ม^๒เ^๒น^๒ไ^๒ค^๒ไ^๒ค^๒ย^๒ห^๒ว^๒ง ๑

๗๑ ย^๒า^๒ม ย^๒่า^๒ย^๒ว^๒น^๒น^๒พ^๒

พ^๒อ^๒พ^๒ย

เ^๒เ^๒น ย^๒่า^๒ไ^๒พ^๒ล^๒เ^๒พ^๒ล^๒พ^๒ล^๒ย

พ^๒ล^๒อ^๒ค^๒ค^๒ว^๒ย

เ^๒เ^๒น ไ^๒จ^๒เ^๒อ^๒น^๒ก^๒ล^๒่า^๒ว^๒ก^๒ล^๒ย

ค^๒ำ^๒อ^๒น

ส^๒ม^๒ร ม^๒เ^๒ค^๒ค^๒ไ^๒ย^๒ม^๒ว^๒ย

ม^๒อ^๒ค^๒ไ^๒ม^๒เ^๒ท^๒ร^๒ต^๒ร^๒ง ๑

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๑๕

๗๒	เห็น	เรือนกระโจมร้อย	รมย์สถาน	น้แม่
	เหมือน	ระเด่นเล่นธาร	ทอคน	
	เรือน	น้อยใส่ศกสาร	สนองบษ	บาญา
	เรียม	บจวบเจ้าล	เล่นน้ำลำไ	ไหน ๗
๗๓	จาก	ถนอมถนิมมาศเนอ	นฤมล	แม่เอย
	งาม	รูปรำเรียมยล	ยิ่งงว	
	ยาม	แนบนิทราภล	นวมนวม	
	หนาว	แม่ห่มกระบวนรว	คู่เข็มخابคำ	๗
๗๔	ลิน	ไถ่มจรศไอ	โอชา	
	ลม	โอษฐ์อ่อนเจรจา	แจ่มแจ้ว	
	คม	เนตรคิศจรร	เมศคู่	ควรรแซ
	ข้า	แข่งฉันท์เชิดแพรว	เพร็ดหน้านางเขียน	๗
๗๕	โหย	หวนครวญเคร่าตั้ง	ตาหา	อยู่แฮ
	ให้	พเห็นสมรมา	แมกไม	
	ไ নয়	เนตรตอขไ নয়นา	เรียมน้อย	หนึ่งแม่
	สมร	แม่วานอย่าให้	พตังตาตลง	๗

895.9113008

104

๑ ๙๖๖

พ 32 ข. 15469

๗๖	นวล จันทร์เจียนนุชหน้า	นวลฉาย
ลของ	ผัดผัวจีวร่าย	เพร็ดพร้อม
ผ่อง	ใสสุดเสมอหมาย	เหมือนแผ่น มณีน้า
ผิว	พิมลงามข้ม	แป้น้ำคำเปลว ฯ
๗๗	เห็น เหย้าเย็นเยือกแก่ง	กลัดกลอน เลี่ยญา
คิก	แม่เยียมขบญชร	ชม้อย
ผิก	ภักตร์พบสมร	เมื่อถิ่น ไตแม่
อยู่	ก็เยียมหน้านอย	หนึ่งให้เรียมเห็น ฯ
๗๘	โอ้ ควงตรุณร่วมรู้	เรียงหมอน พินา
กรรม	แบ่งปากบังอร	อยู่เร้น
จำ	เออกล้าทอ	ทนทอศ
จาก	แต่ตัวใจเคล้น	อยู่เกล้าคลอสงमान ฯ
๗๙	หอม เหมือนสมรพให้	โหยหา
หวล	ว่ากลั่นคนธา	เทห์เจ้า
ชวน	ชมภิรมย์มา	ไลยมาศ แม่แฮ
ชื่น	ชอบกมลคนธเร้า	เร่งต้องติดใจ ฯ

๘๐ ห่าง มลอบเห็นลเจอน ใจแปร
 หวน จักแหเห็นแห ห่างชา
 ชวน ยลยแย้มแกล กลอนกลัด
 เสทิน พโยเยยมหน้า หนึ่งน้อยนางเอย ฯ

๘๑ เรื่อง เริ่มเส้นห่มร้อน ญาเย็น ใจนา
 รัก ขปนรักเห็น แต่ร้าง
 หัก หั้นขันจำเปน จำหัก
 ราน กิ่งรวมกานมล้าง ลิดไม้ตรีตรอม ฯ

๘๒ แรก พยพจนเนอ นवलลออง
 รัย เรียบรศคำสนอง ไบชา
 กลย กลมนิยมปอง เปนอน
 กลาย เกลอนเหมอนหนึ่งน้ำ ชิดแล้วมลายหาย ฯ

๘๓ พ้อ เพิกกล้าเลิกลอย อางขนาง
 ตัก สวาทขาดไยยาง เยอสิน
 จัก เหล่ห่มมนาง ไคเปรียบ เสมอญา
 จาน เจิกเล็คญาสน เลองแท้แหพาล ฯ

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๒๒

๘๔ ๐ อย่า หวาคอย่าหวนว่า ถวิลเรียม แม่นา
คึก ใช้คึกโลมเลียม พ่อน้อง
จิตร ออแม่อย่าเกรียม กรมกริ่ง รังเกียจแซ
แหง อย่าแหงแวงข้อง ชดค่างระคางเลย ฯ
๘๕ ๐ ดอก แก้วคึกคึกแก้ว กบตัน พินา
ไม้ รักเหมื่อนรกระคน คำเช่า
ชาย ชนรรมกมล มาโนช
ชม กลิ่นกลอยยศเรา รุ่งฟ้าตาบ ฯ
